

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-09-01/2012

P/12/093

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/093 – Nabór, postępowanie kwalifikacyjne i szkolenie nowo przyjętych funkcjonariuszy Policji
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Wojciech Olszewski – doradca ekonomiczny legitymacja służbowa nr 11845
Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku 15-003 Białystok, ul. Sienkiewicza 65
Kierownik jednostki kontrolowanej	Nadinspektor Sławomir Mierzwa Podlaski Komendant Wojewódzki Policji w Białymstoku

Słowniczek zastosowanych skrótów:

Komendant Główny – Komendant Główny Policji,
Komendant Wojewódzki – Podlaski Komendant Wojewódzki Policji,
KGP – Komenda Główna Policji,
KWP – Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku,
KPP – Komenda Powiatowa Policji,
KMP – Komenda Miejska Policji,
OPP – Oddział Prewencji Policji w Białymstoku,
SPAP – Specjalny Pododdział Antyterrorystyczny Policji w Białymstoku,
WKiS – Wydział Kadr i Szkolenia KWP w Białymstoku,
CRDK – Centralny Rejestr Doboru Kandydatów,
WKL – Wojewódzka Komisja Lekarska,
ID ... – numer identyfikacyjny kandydata nadany w CRDK,
ustawa o Policji – ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.),
rozporządzenie w sprawie naboru – rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. Nr 170, poz. 1202 ze zm.),
ustawa o NIK – ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82).

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ prowadzenie naboru kandydatów do służby w latach 2010-2012 (I półrocze), oraz służby przygotowawczej i szkolenia nowo przyjętych funkcjonariuszy Policji.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje trzy-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

*Uzasadnienie
oceny ogólnej*

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła i oceniła jako legalne, celowe, rzetelne oraz gospodarne działania KWP w zakresie naboru, służby przygotowawczej i procesu szkolenia:

- nabór realizowany na poziomie KWP dwóch pracowników Delegatury zapewniono nabór do służby kandydatów, którzy osiągnęli najwięcej punktów w postępowaniu kwalifikacyjnym,
- dążono do racjonalizacji kosztów naboru,
- nie skracano niezasadnie okresu służby przygotowawczej, a jej przebieg był zgodny z ustawą o Policji, rozporządzeniami wykonawczymi dotyczącymi przebiegu służby, szkoleń zawodowych oraz okresu opiniowania funkcjonariuszy Policji,
- zapewniano funkcjonariuszom w okresie służby przygotowawczej udział w doskonaleniu zawodowym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i realizacja naboru i postępowania kwalifikacyjnego kandydatów do służby w Policji, w aspekcie realizacji potrzeb służby, w szczególności pozyskania najlepszych kandydatów

1.1. Organizacja i regulacje prawne dotyczące naboru

1.1.1. Sposób uregulowania naboru i postępowania kwalifikacyjnego.

*Opis stanu
faktycznego*

Nabór w KWP w okresie objętym kontrolą był realizowany w oparciu o ustawę o Policji, rozporządzenie w sprawie naboru oraz decyzje Komendanta Głównego. Na podstawie tego rozporządzenia i decyzji Komendanta Głównego, Komendant Wojewódzki:

- powołał zespół do przeprowadzania wywiadu zorganizowanego do służby w Policji. (decyzje Komendanta Wojewódzkiego z: 19 października 2007 r.², 5 maja 2010 r.³ i 20 kwietnia 2011 r.⁴). Kolejne zmiany były podyktowane przekształceniem Sekcji ds. Doboru w Zespół ds. Doboru (19 kwietnia 2010 r.) oraz zmianami personalnymi w Zespole ds. Doboru (w kwietniu 2011 roku). W obu ostatnich decyzjach Komendant Wojewódzki wskazał imiennie osoby wchodzące w skład zespołu do przeprowadzania wywiadu zorganizowanego, jak i osoby mogące wchodzić w skład tego Zespołu,
- powołał Komisję do sporządzania listy kandydatów do służby (decyzje Komendanta Wojewódzkiego z 19 października 2007 r.⁵ i z 15 kwietnia 2011 r.⁶) Zmiana decyzji wynikała ze zmian w rozporządzenia w sprawie naboru,

² Decyzja nr 233/2007 z 19 października 2007 r. w sprawie powołania zespołu w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Białymstoku do przeprowadzenia wywiadu zorganizowanego z kandydatami ubiegającymi się o przyjęcie do służby w Policji.

³ Decyzja nr 104/2010 z 5 maja 2010 r. w sprawie powołania zespołu w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Białymstoku do przeprowadzenia wywiadu zorganizowanego z kandydatami ubiegającymi się o przyjęcie do służby w Policji.

⁴ Decyzja nr 89/2011 z 20 kwietnia 2011 r. w sprawie powołania zespołu w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Białymstoku do przeprowadzenia wywiadu zorganizowanego z kandydatami ubiegającymi się o przyjęcie do służby w Policji.

⁵ Decyzja nr 234/2007 z 19 października 2007 r. w sprawie powołania komisji w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Białymstoku w celu sporządzenia listy kandydatów do służby spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji.

⁶ Decyzja nr 82/2011 z 19 kwietnia 2011 r. w sprawie powołania komisji w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Białymstoku w celu sporządzenia listy kandydatów do służby spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji.

- uregulował sprawę podpisywania zawiadomień do kandydatów do służby w Policji o nie wszczynaniu lub przerwaniu postępowania kwalifikacyjnego (decyzją Komendanta Wojewódzkiego z 23 maja 2011 r.⁷), uzasadniając to usprawnieniem obiegu dokumentacji. W decyzji tej wskazano imiennie osoby upoważnione do podpisywania pism (naczelnika WKiS, jego zastępcę oraz specjalistę Zespołu ds. Doboru). Wcześniejsze decyzje Komendanta Wojewódzkiego w tej sprawie (z 11 grudnia 2008 r. nr 240/2008 i z 5 maja 2010 r. nr 103/2010) wskazywały tylko stanowiska osób upoważnionych do podpisywania takich pism, odpowiednio: kierownika Sekcji ds. Doboru i eksperta Zespołu ds. Doboru.

[dowód: akta kontroli str. 2-10, 12-36]

W 2004 roku w KWP wdrożono system zarządzania jakością, w oparciu o normę PN–EN ISO 9001:2001, który od 2009 roku jest weryfikowany wyłącznie wewnętrznie, z uwagi na rezygnację KWP z certyfikacji tego systemu. W ramach systemu została opracowana procedura *Rekrutacji na stanowiska policyjne*. Od czasu jej wdrożenia (15 marca 2004 r.) była ona zmieniana 13-krotnie, w tym dwukrotnie w okresie objętym kontrolą (raz w 2010 roku w związku z usunięciem niezgodności technicznej dotyczącej prowadzenia rejestru osób kierowanych na badania psychologiczne oraz zmianami struktury organizacyjnej w KWP i raz w 2011 roku, w związku z dostosowaniem procedury do zmienionych przepisów prawnych i uaktualnieniem jej przebiegu).

W procedurze *Rekrutacji na stanowiska policyjne* zostały ujęte komórki organizacyjne KWP uczestniczące w procesie naboru (WKiS, Wydział ds. Ochrony Informacji Niejawnych oraz Sekcja Psychologów), określono kompetencje poszczególnych komórek organizacyjnych lub osób, opisano łącznie 66 czynności wskazując osoby za nie odpowiedzialne, działania i ich kolejność, wymieniono dokumenty normatywne związane z procedurą, sposób postępowania z formularzami oraz załączniki, głównie takie jak wzory: rejestru kandydatów do służby w Policji, rejestru skierowań na badania psychologiczne MultiSelect, karty skierowania do Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej, wniosku o przeprowadzenie komisyjnych badań lekarskich (do rozliczeń finansowych), rejestru skierowań do Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej. W procedurze wskazano, że „dobór do służby w Policji jest procesem permanentnym, realizowanym w zależności od wpływających podań o przyjęcie do służby w Policji. W oparciu o wyznaczone przez Komendę Główną Policji limity przyjęć do służby w określonych terminach dokonuje się końcowej oceny opracowanych kandydatów w celu ich zatrudnienia”.

Procedura określała również sposób postępowania z dokumentami dotyczącymi kandydatów, wobec których przerwano postępowanie (do Archiwum KWP zgodnie z procedurą archiwizacji⁸).

[dowód: akta kontroli str. 68-69, 70-77]

1.1.2. Sposób określenia stanowisk wymagających szczególnych kwalifikacji, predyspozycji bądź umiejętności.

⁷ Decyzja nr 115/2011 z 23 maja 2011 r. w sprawie upoważnienia Naczelnika Wydziału Kadr i Szkolenia Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku, jego zastępcy oraz specjalisty Zespołu do spraw Doboru Wydziału Kadr i Szkolenia Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku do zawiadamiania kandydatów do służby w Policji o niewszczęciu oraz przerwaniu w stosunku do nich postępowania kwalifikacyjnego.

⁸ W świetle jednolitego rzeczowego wykazu akt policji, będącego załącznikiem do zarządzenia Nr 93 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2007 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wew. I Ad. z 2008 r. Nr 1 poz. 1) i zarządzeniem nr. 920 Komendanta Głównego Policji z dnia 11 września 2008 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w zakresie działalności archiwalnej w Policji (Dz. Urz. KGP Nr 16, poz. 95) dokumentacja dotycząca postępowania kwalifikacyjnego kandydatów do Policji jest klasyfikowana jako „BC” – materiały o krótkotrwałym znaczeniu praktycznym, które są brakowane po wykorzystaniu.

W okresie objętym kontrolą (w latach 2010–I półrocze 2012 roku) w KWP raz (ogłoszenie z 23 lutego 2010 r.) poszukiwano w ramach naboru zewnętrznego funkcjonariusza o szczególnych kwalifikacjach. Dotyczy to lekarza do Zespołu Medycznego OPP. Rekrutacja nie przyniosła efektu, gdyż nie wpłynęły oferty.

[dowód: akta kontroli str. 58-59, 60]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W wyżej wymienionym podobszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.2. Nabór

*Opis stanu
faktycznego*

1.2.1. Sposób zorganizowania naboru.

W KWP nabór kandydatów do Policji był realizowany przez Wydział Kadr i Szkolenia, do którego zadań należało głównie:

- rozpoznanie i analizowanie potrzeb w zakresie przyjęć do służby w jednostkach organizacyjnych Policji województwa podlaskiego,
- organizowanie i koordynowanie zadań w zakresie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do pracy w Policji,
- prowadzenie postępowań kwalifikacyjnych wobec kandydatów do służby w Policji,
- wprowadzanie danych do CRDK osób przystępujących do postępowania kwalifikacyjnego,
- sporządzanie analiz, raportów i sprawozdań z prowadzonego doboru do służby w Policji,
- prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie doboru do służby i pracy w Policji.

W procesie naboru uczestniczyły również:

- Wydział do spraw Ochrony Informacji Niejawnych, który prowadził wobec kandydatów postępowania dotyczące wydania poświadczeń bezpieczeństwa osobowego,
- Sekcja Psychologów, w której przeprowadzano testy psychologiczne kandydatów na funkcjonariuszy, a psychologowie Sekcji mogli uczestniczyć w komisjach przeprowadzających wywiad zorganizowany z kandydatami.

W ramach WKiS zadania dotyczące doboru kandydatów do służby w Policji były realizowane do 1 maja 2010 r. przez sześćosobową Sekcję do spraw Doboru (w tym dwóch funkcjonariuszy i czterech pracowników cywilnych), a od 1 maja 2010 r. przez pięćosobowy Zespół do spraw Doboru (w tym jednego funkcjonariusza i czterech pracowników cywilnych). Zmiana ta związana była z powstaniem od 1 kwietnia 2010 r. wakatów na stanowisku kierownika Sekcji i możliwością wygospodarowania stanowiska policyjnego specjalisty w ramach procesu ucywilniania służby wspomagającej. Od 1 maja 2012 r. skład Zespołu ds. Doboru został zmniejszony do czterech osób (jednego funkcjonariusza i trzech pracowników cywilnych).

[dowód: akta kontroli str. 2-10, 37-52, 53-55]

W okresie objętym kontrolą zadania dotyczące doboru realizowało od trzech do pięciu pracowników Sekcji a następnie Zespołu, gdyż w tym czasie jeden pracownik przebywał systematycznie na urlopach (macierzyńskim, wychowawczym i wypoczynkowym) oraz zwolnieniach lekarskich.

W okresie objętym kontrolą komórką do spraw doboru kierowali funkcjonariusze, którzy odpowiadali za prawidłowy przebieg wszystkich etapów procedury rekrutacyjnej kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, w tym zapewnienie przyjęcia zaplanowanej ilości osób.

W KWP nabór na funkcjonariuszy do Policji był realizowany w sposób ciągły (w odniesieniu do liczby etatów i terminów ustalanych przez Komenda Głównego), co omówiono w pkt. 1.2.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

[dowód: akta kontroli str. 37-45,56-57]

1.2.2. Formy naboru.

W okresie objętym kontrolą w KWP nabór na funkcjonariuszy był realizowany w formie pasywnej (poza bezskutecznym poszukiwaniem lekarza), poprzez przyjmowanie wpływających ofert.

Nabór był realizowany w sposób ciągły, z zastosowaniem trybu konkursowego. Na stronie internetowej KWP stale była zamieszczona informacja dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, o :

- naborze do poszczególnych jednostek organizacyjnych Policji w województwie podlaskim,
- kryteriach jakie powinien spełniać kandydat oraz o dokumentach i terminach ich składania,
- odnośnikach do formularzy poszczególnych dokumentów, jak również do strony KGP,
- miejscu składania dokumentów (w KWP trzy dni w tygodniu od 9⁰⁰ do 13⁰⁰) oraz o możliwości ich składania w KPP i KMP na terenie województwa,
- możliwości powtórzenia etapu oceny sprawności fizycznej lub wywiadu zorganizowanego, w przypadku negatywnego wyniku w I etapie i złożenia, w określonym terminie, stosownego oświadczenia,
- ustalonych limitach i terminach przyjęć kandydatów, którzy pozytywnie przeszli procedurę rekrutacyjną.

Informacje na stronie internetowej KWP były uaktualniane na bieżąco, w związku ze zmianami przepisów, możliwością przyjmowania dokumentów przez pozostałe jednostki organizacyjne, jak również co do ilości i terminów przyjęć kandydatów.

[dowód: akta kontroli str. 11, 61-66, 67]

1.2.3. Liczba ofert, wakaty i limity naborów.

W okresie objętym kontrolą w KWP zarejestrowano i wszczęto procedurę rekrutacyjną wobec 4.360 kandydatów do służby w Policji, z tego 1.424 w 2010 roku 1.991 w 2011 roku i 945 w I połowie 2012 roku. W okresie tym w ramach procedury naboru kandydatów do służby przyjęto łącznie 223 kandydatów (5,1% zarejestrowanych w tym okresie), w tym odpowiednio w latach: 101 (7,1%), 90 (4,5%) i 32 (3,4%).

Liczba przyjętych funkcjonariuszy nie uzupełniała wakatów:

- w naborze 26 kwietnia 2010 r. przyjęto 32 osoby, co stanowiło 19,6% wakatów (163 wakaty przy stanie etatowym 3124),
- w naborze 2 sierpnia 2010 r. przyjęto 10 osób, co stanowiło 5,6% wakatów (177 wakaty przy stanie etatowym 3113),
- w naborze 16 listopada 2010 r. przyjęto 11 osób, co stanowiło 5,67% wakatów (194 wakaty przy stanie etatowym 3124),
- w naborze 30 grudnia 2010 r. przyjęto 48 osób, co stanowiło 25,3% wakatów (190 wakaty przy stanie etatowym 3124),

- w naborze 10 maja 2010 r. przyjęto 30 osób, co stanowiło 40,5% wakatów (74 wakaty przy stanie etatowym 2979 – zmniejszenie stanu etatowego o 145 etatów w stosunku do grudnia 2010 roku),
- w naborze 8 listopada 2011 r. przyjęto 30 osób, co stanowiło 22,7% wakatów (132 wakaty przy stanie etatowym 2979),
- w naborze 31 grudnia 2011 r. przyjęto 30 osób, co stanowiło 27,3% wakatów (110 wakaty przy stanie etatowym 2979),
- w naborze 8 maja 2012 r. przyjęto 32 osoby, co stanowiło 18,4% wakatów (174 wakaty przy stanie etatowym 2979). [dowód: akta kontroli str. 128, 129-144]

Limity przyjęć funkcjonariuszy do KWP w poszczególnych terminach były określane przez Komendanta Głównego, nie zawsze w ilościach zgłaszanych przez Komendanta Wojewódzkiego:

- do naboru w kwietniu 2010 roku Komendant Wojewódzki zgłosił (w marcu) – na zapytanie KGP z 11 marca – możliwość przyjęcia 32 osób, w tym sześciu po służbie kandydackiej,
- do naboru w sierpniu 2010 roku Komendant Wojewódzki zgłosił (w czerwcu) – na zapytanie KGP z 14 czerwca – możliwość przyjęcia 20 osób, w tym dwóch po służbie kandydackiej. KGP zaproponowała 17 osób, a ostateczny limit ustaliła na 10 osób,
- do naboru w listopadzie 2010 roku Komendant Wojewódzki nie wniósł uwag (we wrześniu) do propozycji KGP (z 20 września) przyjęcia 31 osób. 14 października limit został ustalony na osiem osób, a po ponownym wystąpieniu Komendanta Wojewódzkiego w październiku 2010 roku, na 11 osób,
- do naboru w grudniu 2010 roku Komendant Wojewódzki nie wniósł uwag do propozycji (z 2 grudnia) przyjęcia 48 osób,
- do naboru w maju 2011 roku Komendant Wojewódzki nie wniósł (w marcu) uwag do propozycji KGP (z 22 marca) przyjęcia 30 osób,
- do naboru w lipcu 2011 roku, w którym KGP 12 maja 2011 r. nie przyznała limitu przyjęć, Komendant Wojewódzki (w maju) wskazał potrzebę zatrudnienia 29 osób,
- do naborów w listopadzie i grudniu 2011 roku Komendant Wojewódzki zgłosił możliwość przyjęcia o 40 osób więcej niż propozycje KGP (z 10 sierpnia) przyjęcia po 30 osób. Limity pozostały bez zmian – na poziomie 30 osób w listopadzie i 30 osób w grudniu,
- do naboru w marcu 2012 roku KGP nie przyznała limitu przyjęć, a do naboru w maju 2012 roku przyznano limit 32 osób (pismo z 23 stycznia 2012 r.), do czego Komendant Wojewódzki nie wniósł uwag.

W pismach z KGP nie były podawane przyczyn nieuwzględnienia propozycji Komendanta Wojewódzkiego co do przyjęcia większej liczby kandydatów.

Przyznane przez Komendanta Głównego limity przyjęć zostały przez Komendanta Wojewódzkiego zrealizowane. [dowód: akta kontroli str. 81-127]

1.2.4. Analizowanie postępowania kwalifikacyjnego.

Zmian w procedurze naboru dokonywano w związku ze zmianą przepisów oraz wyników audytów systemu zarządzania jakością. Doprecyzowano katalog osób wchodzących w skład komisji przeprowadzającej wywiad zorganizowany, usprawniono podpisywanie do kandydatów pism dotyczących przerwania postępowania rekrutacyjnego.

[dowód: akta kontroli str. 12-36, 53-55, 68-77]

W badanym podobzdarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.3. Postępowanie kwalifikacyjne

Opis stanu
faktycznego

1.3.1. Realizacja procedur postępowania kwalifikacyjnego.

Przyjęte w KWP uregulowania i dokumentacja dotycząca postępowania kwalifikacyjnego kandydatów do służby w Policji nie wykraczała poza uregulowania określone w rozporządzeniu w sprawie naboru.

[dowód: akta kontroli str. 68-69, 70-77]

1.3.2. Kompletność procedur postępowania kwalifikacyjnego.

Z analizowanej grupy 213 kandydatów⁹, wobec pięciu procedurę nabory przerwano w związku z niespełnieniem przez nich wymagań określonych w art. 25 ust. 1 ustawy o Policji, 12 kandydatów zrezygnowało, wobec ośmiu kandydatów przerwano postępowanie na podstawie § 20 ust. 1 pkt 2 lit. f (lub § 20 pkt 2 lit. f po zmianie rozporządzenia), bowiem nie stawili się na kolejne etapy (głównie test wiedzy i ocenę sprawności fizycznej), zaś w przypadku trzech kandydatów przerwano postępowanie na podstawie § 20 ust. 2 rozporządzenia w sprawie naboru¹⁰ – co omówiono w pkt 1.3.5. 1.3.7. niniejszego wystąpienia.

W analizowanej próbie 213 kandydatów w siedmiu przypadkach kandydaci byli zwolnieni z testu wiedzy zgodnie z § 15 ust. 1 i § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie naboru, gdyż byli to funkcjonariusze odbywający służbę kandydacką w Policji (cztery osoby) lub od zakończenia służby kandydackiej w Policji nie upłynęły trzy lata (trzy osoby). Funkcjonariusze odbywający służbę kandydacką, zgodnie z § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia byli zwolnieni z oceny sprawności fizycznej.

W analizowanej próbie (213 kandydatów) wystąpiły trzy przypadki (1,4%) niezachowania kolejności poszczególnych etapów procedury stosowanych wobec pozostałych kandydatów, co było również niezgodne z obowiązującą procedurą *Rekrutacji na stanowiska policyjne*. I tak:

- w przypadku kandydata ID 201502 bezpośrednio po przyjęciu podania (1 października 2010 r.) skierowano go na test psychologiczny (7 października 2010 r.), pomijając takie etapy jak test wiedzy i ocena sprawności fizycznej. Kandydat nie zaliczył badania psychologicznego i postępowanie kwalifikacyjne zostało przerwane,
- w przypadku kandydata ID 204918 bezpośrednio po przyjęciu podania (29 listopada 2010 r.) skierowano go na test psychologiczny (3 grudnia 2010 r.). Skierowanie na test wiedzy i ocenę sprawności fizycznej zostało kandydatowi wystawione dopiero 13 grudnia 2010 r. (z terminem na 19 lutego 2011 r.), tj. po pozytywnym wyniku testu

⁹ Badaniem objęto populację 220 kandydatów, którą wylosowano w KGP 15 czerwca 2012 r. Z wylosowanej populacji 220 kandydatów, odjęto 7 osób, które w trakcie postępowania kwalifikacyjnego lub po jego zakończeniu przeniosły się do innych jednostek Policji (6 do KSP i 1 do KWP w Olsztynie) i KWP nie dysponuje ich danymi.

¹⁰ W stanie prawnym obowiązującym do 11 marca 2011 i wobec kandydatów, których postępowanie kwalifikacyjne rozpoczęło przed tą datą – możliwość przerwania postępowania bez podania uzasadnienia.

- psychologicznego. Kandydat zaliczył wszystkie etapy postępowania kwalifikacyjnego i 10 maja 2011 r. został przyjęty jako funkcjonariusz do Policji,
- w przypadku kandydata ID 207235 bezpośrednio po przyjęciu podania (22 grudnia 2010 r.) skierowano go na test psychologiczny (7 stycznia 2011 r.), tj. przed testem wiedzy i oceny sprawności fizycznej, które odbyły się 22 stycznia 2011 r. Kandydat zaliczył wszystkie etapy postępowania kwalifikacyjnego i 10 maja 2011 r. został przyjęty jako funkcjonariusz do Policji.

W przypadku kandydatów ID 204918 i ID 207235, wcześniejszy test psychologiczny skutkował istotnym skróceniem przebiegu postępowania kwalifikacyjnego, bowiem cała procedura w ich przypadku trwała – odpowiednio – 156 i 133 dni, podczas gdy u pozostałych kandydatów wynosiła od 119 do 571 dni i tylko w czterech przypadkach z (ogółu 96 przyjętych) była krótsza niż 156 dni.

[dowód: akta kontroli str. 228-236, 237-242, 243-305]

Naczelnik WKiS Andrzej Kowalewski wyjaśnił, że „w okresie objętym kontrolą dobór do służby w Policji regulowała Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. z 2007 r. nr 43, poz. 227/, oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2007 roku w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji /Dz. U. Nr 170, poz. 1202 z późn. zm. /. Analizując tekst powyższych aktów prawnych widzimy, iż § 11 cytowanego rozporządzenia opisuje etapy, które składają się na całość postępowania kwalifikacyjnego doboru do służby w Policji, zaś § 12 wskazuje, jaka komórka organizacyjna przeprowadza dany etap postępowania. Powyższe akty prawne nie wskazywały bezpośrednio kolejności, w jakiej powinny być przeprowadzane poszczególne etapy postępowania, pozostawiając dowolność w interpretacji prowadzącemu postępowanie. W znacznej większości przypadków kandydaci podchodzili do poszczególnych etapów w kolejności wymienionej w rozporządzeniu, jednak w trzech przypadkach ujętych w Pańskim piśmie, kolejność etapów była nieznacznie zmieniona. W roku 2010 dokumenty do służby złożyło 1424 kandydatów, natomiast w roku 2011 kandydatów ubiegających się o służbę w policji było 1991. Jak wskazują powyższe liczby jest to ogromna ilość osób, których postępowanie kwalifikacyjne było prowadzone przez Sekcję/Zespół ds. Doboru Wydziału Kadr i Szkolenia Komendy Wojewódzkiej w Białymstoku. Wskazana, więc liczba trzech osób z przeprowadzonym testem psychologicznym przed testem sprawności fizycznej jest ilością marginalną i można to traktować incydentalnie. Powyższa kwestia dotycząca dowolności kierowania na kolejne etapy postępowania kwalifikacyjnego wobec kandydatów ubiegających się o służbę w Policji została dopiero jednoznacznie uregulowana poprzez zmianę wspomnianego rozporządzenia wprowadzoną w dniu 11 marca 2011. (...)”

[dowód: akta kontroli str. 640-646]

Wystąpiła również odmienność postępowania komórki ds. Doboru w przypadku dwóch kandydatów ID 178605 i ID 177596, którzy w zbliżonym czasie przechodzili procedurę rekrutacyjną, a z uwagi na uzyskane ilości punktów nie zakwalifikowali się w naborach 16 listopada i 30 grudnia 2010 r. (zostali zaś przyjęci do Policji w naborze 10 maja 2011 r.). W przypadku kandydata ID 177596 w marcu 2011 roku upłynął rok od badania psychologicznego i badania te zostały wykonane ponownie (7 kwietnia 2011 r.), zaś w przypadku kandydata ID 178605 badania psychologiczne wykonane 1 kwietnia 2010 r. nie zostały powtórzone. W świetle decyzji nr 478 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 września 2005 r. w sprawie prowadzenia badań psychologicznych testem MultiSelect osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji oraz oceny tych badań,

testy te są ważne 12 miesięcy. [dowód: akta kontroli str.228-236, 237-242, 243-308, 320-322 i 323-337]

Naczelnik WKiS Andrzej Kowalewski wyjaśnił, że „proces doboru do służby w Policji jest procesem złożonym, który był wielokrotnie zmieniany na przestrzeni ostatnich lat. Przepisy prawne niejednokrotnie nie nadążają za zmianami, które wprowadza codzienność. Kandydat, o którym mowa w pytaniu po zaliczeniu wszystkich etapów punktowanych, oczekiwał na skierowanie na komisję lekarską. Do Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej MSWiA, zostają skierowani kandydaci, którzy tak jak wskazany kandydat zakończyli wszystkie etapy punktowane i ilość zgromadzonych przez nich punktów daje realną szansę przejścia do służby. Ww. kandydat w trakcie procesu rekrutacji uzyskał, 151 pkt., natomiast w listopadzie minimalną ilością pkt. było 159 w grudniu zaś pkt. 155. Powyższe dane wskazują, iż wynik, który uzyskał kandydat ID 178605 nie dawał szansy na przyjęcie do służby w 2010 roku. W tym miejscu należy wrócić do obowiązujących przepisów prawnych. Paragraf 28.1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2007 roku w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz. U. nr 170, poz. 1202 z późn. zm.) mówi, że kandydat, który został umieszczony na liście kandydatów, lecz nie został przyjęty do służby w Policji z powodu limitu przyjęć albo innej usprawiedliwionej przyczyny leżącej po jego stronie, może zostać przyjęty do służby w Policji w jednym z kolejnych terminów przyjęć do służby bez potrzeby przeprowadzania kolejnego postępowania kwalifikacyjnego. Należy się w tym momencie posłużyć również opinią dotyczącą testu psychologicznego wydaną przez Naczelnika Wydziału Doboru Biura Kadr i Szkolenia Komendy Głównej Policji dnia 18 marca 2009 roku. Powyższa opinia stwierdza, że w przypadku przekroczenia terminu badania testem psychologicznym MultiSelect pomiędzy zatwierdzeniem listy rankingowej, a dniem przyjęcia do służby należy stosować się do wspomnianego wcześniej § 28 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2007 roku. Powyższy fakt wydłużenia terminu ważności testu psychologicznego jak widać nie budzi wątpliwości interpretacyjnych, jedynym problemem jest umieszczenie kandydata na liście rankingowej. Aby kandydat znalazł się na wymienionej liście, generowanej automatycznie z systemu CRDK musi mieć status „zakończone postępowanie”, co oznacza w rzeczywistości ukończenie wszystkich etapów postępowania kwalifikacyjnego wobec kandydatów do służby w Policji. Jak już wspomniano ostatnim etapem postępowania jest komisja lekarska. Etap ten jest najbardziej kosztowym punktem postępowania wobec kandydatów do służby w Policji i wysyłanie kandydatów na powyższy etap jest poprzedzone wnikliwą analizą stanu wykonania założonego limitu. Po dokonaniu powyższej analizy, na komisję lekarską kierowane są osoby z najwyższą ilością punktów, których wynik uzyskany w trakcie procedury gwarantuje zakwalifikowanie się do wyznaczonego limitu przyjęć. W ramach racjonalizacji wydatków poniesionych na opracowanie kandydatów do służby w Policji nie można sobie pozwolić na wysyłanie na komisję lekarską wszystkich kandydatów, którzy pozytywnie przeszli wszystkie etapy punktowane, co pozwoliłoby na umieszczenie wszystkich na wspomnianej liście rankingowej, ale jednocześnie wiązałoby się z ogromnymi kosztami, które musiałby ponieść budżet Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku. W związku z zaistniałą sytuacją kandydat, o którym mowa w pkt. 2 został umieszczony na podręcznej liście rankingowej i uznany został za kandydata przewidywanego do przyjęcia do służby w Policji, wobec którego zastosowano wytyczne ze wspomnianego § 28 rozporządzenia”. [dowód: akta kontroli str. 640-646]

1.3.3. Rzetelność sporządzania kwestionariuszy osobowych.

W analizowanej grupie badawczej (213 kandydatów) wszyscy złożyli komplet dokumentów, w tym kwestionariusze osobowe część A i C. Kwestionariusze osobowe były przyjmowane i weryfikowane przez pracowników Sekcji a następnie Zespołu do spraw Doboru lub w przypadku złożenia ich w wyznaczonych komendach miejskich i powiatowych, również przez pracowników komórek kadrowych tych jednostek.

Dane podawane przez kandydatów były zgodne z załączoną dokumentacją (głównie dotyczącą wykształcenia, stosunku do służby wojskowej, zatrudnienia). Weryfikowano to poprzez analizę otrzymanych dokumentów oraz sprawdzenia (pierwsze – bezpośrednio po złożeniu podania i drugie – bezpośrednio przed przyjęciem do służby) w ewidencjach i rejestrach dostępnych Policji. Przypadki podania nieprawdziwych danych dotyczących popełnionych przestępstw lub wykroczeń omówiono w pkt. 1.3.6. niniejszego wystąpienia. [dowód: akta kontroli str. 228-236, 237-242 i 243-305]

1.3.4. Sposób realizacji testu wiedzy i oceny sprawności fizycznej.

Wszystkich kandydatów, których skierowano na test wiedzy i sprawności fizycznej (185 osób z analizowanej grupy 213 kandydatów), WKiS kierował do Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (dalej „WSP w Szczytnie”), co było podyktowane minimalizacją kosztów przejazdu i pobytu kandydatów z terenu województwa podlaskiego, które to kandydaci ponosili we własnym zakresie. Skierowania kandydatom do WSP w Szczytnie były generowane w systemie CRDK na najbliższe wolne terminy wskazane przez WSP. Szczegółowa analiza 41 postępowań wykazała, że skierowania te generowano niezwłocznie po zarejestrowaniu kandydata i po dokonaniu pierwszego sprawdzenia (tego samego dnia lub maksymalnie w ciągu 21 dni kalendarzowych od przyjęcia podania). Dłuższe okresy wygenerowania skierowania wynikały z przeprowadzania pierwszego sprawdzenia i ewentualnej decyzji Komendanta Wojewódzkiego, co do przerwania bądź kontynuacji postępowania kwalifikacyjnego, brakiem terminów wyznaczonych przez WSP w Szczytnie, przerwami w działaniu systemu CRDK lub brakiem kontaktu z kandydatem. Ustalone terminy testów od dnia wygenerowania skierowania wynosiły od 16 do 155 dni kalendarzowych.

Testy wiedzy i sprawności fizycznej były organizowane w ciągu jednego dnia. Informacje o zaliczeniu testu wiedzy i sprawności fizycznej były umieszczane przez WSP w Szczytnie w systemie CRDK, a arkusze odpowiedzi do testu wiedzy i karty oceny sprawności fizycznej były przysyłane do KWP i włączane do dokumentacji poszczególnych kandydatów.

[dowód: akta kontroli str. 228-236, 237-242, 243-305, 308, 669]

1.3.5. Sposób dokumentowania wyniku postępowania kwalifikacyjnego.

Wynik zakończonego postępowania kwalifikacyjnego był odnotowywany w CRDK, poprzez wprowadzenie wszystkich etapów postępowania i ich wyników, wydrukowanie dossier kandydata oraz umieszczenie kandydata na liście rankingowej przez komisję do sporządzenia listy kandydatów spełniających warunki przyjęcia do służby w Policji.

W okresie objętym kontrolą, poza kandydatami po służbie kandydackiej lub w trakcie pełnienia tej służby (łącznie 13 przyjętych osób), kandydaci przyjęci w trybie konkursowym (210) osiągnęli od 194 do 142 punktów.

Z wylosowanej populacji 213 kandydatów, 97 zaliczyło wszystkie etapy postępowania kwalifikacyjnego (łącznie z WKL) i 95 z nich umieszczono na listach rankingowych. Z pozostałych dwóch kandydatów jeden ID 190011 po pozytywnym orzeczeniu WKL przeniósł się do KSP w Warszawie, zaś kolejny ID 198578 po Orzeczeniu WKL z 5 maja

2011 r. z uwagi na uzyskaną ilość punktów (153) nie został umieszczony na listach rankingowych do naboru 8 listopada 2011 r. (najniższa punktacja 163), ani do naboru 30 grudnia 2011 r. (najniższa punktacja 159). Posiadana punktacja umożliwiała temu kandydatowi zakwalifikowanie się do naboru 8 maja 2012 r. (najniższa punktacja 142) lecz na podstawie pisma MSWiA z dnia 17 kwietnia 2008 r.¹¹ uznano, że orzeczenie WKŁ utraciło ważność (5 maja 2012 r. upłynęło 12 miesięcy od orzeczenia WKŁ), i na podstawie § 20 ust. 2 rozporządzenia w sprawie naboru¹² (umożliwiającą Komendantowi Wojewódzkiemu przerwanie postępowania bez podania przyczyny) postępowanie przerwano. [dowód: akta kontroli str. 145-194, 243-305, 306-307]

1.3.6. Sposób dokumentowania przerwania postępowania kwalifikacyjnego.

Przerwanie postępowania kwalifikacyjnego (niezaliczenia poszczególnych etapów lub rezygnację kandydata) odnotowywano w CRDK oraz sporządzano, generowane w tym systemie, pisma do kandydatów. W przypadku kandydatów wobec których przerwano postępowanie na podstawie § 20 ust. 1 pkt 2 lit. a (niespełnianie wymagań określonych w art. 25 ust.1 ustawy o Policji) lub § 20 ust. 1 pkt 2 lit. f rozporządzenia w sprawie naborów (za utrudnianie postępowania kwalifikacyjnego) oraz kandydatów, którzy zrezygnowali z postępowania kwalifikacyjnego, dokumentowano to również na odwrócie podania, wskazując przyczyny przerwania postępowania lub informacje uzyskane od kandydata o rezygnacji. W przypadku niespełniania wymagań określonych w art. 25 ust. 1 ustawy o Policji, na podaniu znajdowała się również adnotacja Komendanta Wojewódzkiego, odmawiająca kontynuacji postępowania kwalifikacyjnego.

W analizowanej grupie 213 kandydatów wystąpiły 73 przypadki, gdy wynik pierwszego sprawdzenia był pozytywny. W 55 przypadkach sprawy te przedłożono do decyzji Komendanta Wojewódzkiego, który w 50 zdecydował o kontynuacji postępowań kwalifikacyjnych (przypadki te dotyczyły aktualnych, niezatartych, wykroczeń w ruchu drogowym). W pięciu sprawach Komendant Wojewódzki Policji odmówił kontynuacji postępowań kwalifikacyjnych. Dotyczyło to spraw w których:

- wobec kandydata orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów na okres sześciu miesięcy za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie po użyciu alkoholu, a kandydat popełnił w przeszłości szereg innych wykroczeń w ruchu drogowym,
- kandydat mimo popełnionych wykroczeń w ruchu drogowym nie wskazał tego faktu w kwestionariuszu osobowym,
- kandydaci byli skazani w przeszłości za inne przestępstwa lub wykroczenia penalizowane kodeksem karnym lub kodeksem wykroczeń (kradzieże, uszkodzenia ciała).

Komendant Wojewódzki Policji Sławomir Mierzwa podał, że w tych przypadkach uznano, że kandydaci nie spełniają przesłanki określonej w art. 25 ust. 1 ustawy o Policji – posiadania nieposzlakowanej opinii.

W pozostałych 18 przypadkach kontynuowano postępowanie kwalifikacyjne bez przedkładania spraw do decyzji Komendanta Wojewódzkiego. Sprawy te dotyczyły wykroczeń w ruchu drogowym (od jednego do dwóch), w przypadku których dwuletni okres zatarcia wykroczenia już upłynął (15 spraw) lub upływał w ciągu trzech miesięcy od złożenia podania (trzy sprawy).

[dowód: akta kontroli str. 228-236, 237-242, 243-305, 310, 311-319, 650-653]

¹¹ Odpowiedź MSWiA z 17 kwietnia 2008 r. DZCKL/1942/53/90/2008 do zastępcy dyrektora Biura Kadr i Szkolenia KGP dotyczącego terminu ważności orzeczenia WKŁ.

¹² Obowiązującej wobec kandydata, którego postępowanie kwalifikacyjne rozpoczęto w 2010 roku.

1.3.7. Informowanie kandydatów o przerwaniu postępowania kwalifikacyjnego (sposób dokumentowania).

We wszystkich przypadkach przerwania postępowania kandydaci byli o tym informowani pisemnie. Informacje, co omówiono w pkt 1.3.6. niniejszego wystąpienia pokontrolnego, były generowane z systemu CRDK. W analizowanej populacji 213 kandydatów przerwanie postępowania nastąpiło wobec 117, w tym:

- 12 kandydatów zrezygnowało (11 przed oceną sprawności fizycznej, a jeden po ocenie sprawności fizycznej),
- wobec ośmiu kandydatów postępowanie przerwano na podstawie § 20 ust. 1 pkt. 2 lit. f rozporządzenia w sprawie naboru (siedmiu z powodu nie stawienia się kandydatów po raz kolejny na ocenę sprawności fizycznej, zaś wobec jednego z powodu nie stawienia się po testach na kolejny etap postępowania kwalifikacyjnego),
- wobec pięciu kandydatów przerwano postępowanie na podstawie § 20 ust. 1 pkt 2 lit. a (nie spełnianie wymagań określonych w art. 25 ust.1 ustawy o Policji), co omówiono w pkt. 1.3.6. niniejszego wystąpienia pokontrolnego,
- wobec trzech kandydatów postępowanie przerwano na podstawie § 20 ust. 2 rozporządzenia w sprawie naboru. W jednym przypadku po teście wiedzy i pozytywnym wyniku oceny sprawności fizycznej nie było możliwości skontaktowania się z kandydatem i od jego zarejestrowania upłynęło 12 miesięcy, w drugim kandydat nie uzyskał punktacji umożliwiającej zakwalifikowanie się na listy rankingowe w dwóch kolejnych naborach i nie skierowano go na WKL, a w związku z upływem 12 miesięcy od wszczęcia postępowania kwalifikacyjnego postępowanie przerwano, zaś trzeci przypadek omówiono w pkt. 1.3.5. niniejszego wystąpienia pokontrolnego,
- 10 kandydatów nie zaliczyło testu sprawności fizycznej,
- 76 kandydatów nie zaliczyło badań psychologicznych,
- trzech kandydatów nie uzyskało pozytywnego orzeczenia WKL.

[dowód: akta kontroli str. 228-236, 237-242, 243-305]

1.3.8. Długość postępowania kwalifikacyjnego.

W przypadku analizowanej grupy kandydatów, którzy zostali przyjęci do służby w Policji (96 osób), długość postępowania kwalifikacyjnego wynosiła od 119 do 571 dni kalendarzowych. Najdłuższe czasookresy postępowań kwalifikacyjnych (571, 523 i 515 dni kalendarzowych) wystąpiły głównie w przypadku kandydatów, którzy odpowiednią punktację uzyskali dopiero w kolejnych naborach. We wszystkich trzech przypadkach zostały po roku powtórzone badania psychologiczne.

Na długość postępowania składały się czasy poszczególnych etapów:

- od ośmiu do 226 dni kalendarzowych od przyjęcia podania do testów wiedzy i oceny sprawności fizycznej, co wynikało z dostępnych terminów przeprowadzenia testów w WSP w Szczytnie, jak również korzystania przez kandydatów z II próby w przypadku nie zaliczenia I próby,
- od trzech do 247 dni kalendarzowych od oceny sprawności fizycznej do badania psychologicznego, co wynikało z możliwości wykonania tych badań przez Sekcję Psychologów (badania te realizowało od jednego do dwóch psychologów, urlopy, zwolnienia lekarskie), jak też nie zgłaszaniem się kandydatów, którzy mieli samodzielnie kontaktować się (telefonicznie) z komórką Doboru w celu ustalenia terminu badań psychologicznych,
- od 28 do 146 dni od badania psychologicznego do wywiadu zorganizowanego, co wynikało z prowadzenia w tym czasie postępowania w sprawie wydania

poświadczenia bezpieczeństwa osobowego. W KWP zasadą było przyjmowanie od kandydatów ankiet bezpieczeństwa osobowego po zaliczeniu przez nich badań psychologicznych,

- od czterech do 199 dni od wywiadu zorganizowanego do skierowania na WKŁ. Wynikało to głównie z przyjętej zasady kierowania na WKŁ kandydatów, którzy uzyskali w postępowaniu kwalifikacyjnym najwięcej punktów.

W przypadku ww. etapów postępowania, kierowanie na wywiad zorganizowany, jak również później do WKŁ, było uzależnione od otrzymywanych przez Komendanta Wojewódzkiego limitu etatów do naboru, co omówiono w pkt. 1.2.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

[dowód: akta kontroli str. 145-194, 228-236, 237-242, 243-305]

1.3.9. Informowanie kandydatów do służby w Policji o uprawnieniach wynikających z ustawy o ochronie danych osobowych.

W świetle art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych¹³, administrator danych osobowych obowiązany jest poinformować osobę od której zbiera dane o: adresie swojej siedziby i pełnej nazwie, celu zbierania danych, prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania, dobrowolności albo obowiązku podania danych, a jeżeli taki obowiązek istnieje, o jego podstawie prawnej.

Siedmiu byłych kandydatów do służby w Policji (obecnych funkcjonariuszy) wskazało, że na etapie składania dokumentów byli informowani o uprawnieniach wynikających z powyższych przepisów ustawy o ochronie danych osobowych lub też nie pamiętają aby informowano ich o tych uprawnieniach.

[dowód: akta kontroli str. 654, 655-668]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W badanym podobszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.4. Pozostałe zagadnienia

*Opis stanu
faktycznego*

1.4.1. Skargi na przebieg bądź wynik postępowania kwalifikacyjnego.

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2010–2012 (I półrocze) do KWP nie wpłynęły skargi na przebieg bądź wynik postępowania kwalifikacyjnego, ani na osoby je przeprowadzające.

W okresie tym wpływały zapytania kandydatów, wobec których nastąpiło przerwanie postępowania kwalifikacyjnego, o wyjaśnienie przyczyn przerwania lub też możliwość ponownego przystąpienia do etapu testu psychologicznego. W okresie tym wpłynęło do Wydziału Kadr i Szkolenia sześć tego rodzaju zapytań, z których cztery dotyczyły negatywnego wyniku badania psychologicznego, zaś dwa przyczyn przerwania wobec nich postępowania kwalifikacyjnego. We wszystkich przypadkach udzielono kandydatom odpowiedzi, przedstawiając zasady dotyczące przerwania postępowania kwalifikacyjnego i przesłanek jego przerwania.

[dowód: akta kontroli str. 195, 196, 197-216]

¹³ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.

1.4.2. Sposób postępowania z dokumentacją złożoną przez kandydatów.

Dokumentacja złożona przez kandydatów, w przypadku zakończenia postępowania kwalifikacyjnego i przyjęcia do służby, była włączana do ich akt osobowych. W przypadku ofert nierozpatrzonych lub przerwanych postępowań kwalifikacyjnych, dokumentację kandydata zaliczano do kategorii B–BC, tj. materiałów manipulacyjnych o krótkotrwałym znaczeniu praktycznym, brakowanych po wykorzystaniu. Klasyfikację takiej dokumentacji określało zarządzenie nr 920 Komendanta Głównego Policji oraz Jednolity rzeczowy wykaz akt Policji, co omówiono w pkt. 1.1. niniejszego wystąpienia.

[dowód: akta kontroli str. 78-79, 80]

1.4.3. Badanie efektywności postępowania kwalifikacyjnego.

Efektywność postępowania była analizowana na bieżąco i podejmowano działania usprawniające. Na przykład od początku 2012 roku wprowadzono umawianie kandydatów na testy psychologiczne z miesięcznym wyprzedzeniem (osiem osób dziennie cztery dni w tygodniu), co wpłynęło na zwiększenie ilości badań wykonanych. W 2010 roku badania psychologiczne kandydatów przeprowadzono wobec 759 osób (z tego 159 uzyskało opinię pozytywną), w 2011 roku wobec 817 osób (182 uzyskały opinię pozytywną), zaś w I połowie 2012 roku już wobec 666 osób (130 uzyskało opinię pozytywną).

Również z uwagi na koszty badań przez WKŁ (580 zł w 2010 roku, 735 zł w latach 2011 - I połowa 2012 roku) kierowano na komisję ilości kandydatów oscylujące w granicach przydzielonych przez KG limitów w poszczególnych naborach. I tak: w 2010 roku skierowano do WKŁ 117 kandydatów (wobec 101 etatów przyznaczonych do naboru), w 2011 roku 135 (wobec 90 przyznaczonych etatów), zaś w I połowie 2012 roku 84 kandydatów (wobec 32 przyznaczonych etatów przyznaczonych do naboru w maju 2012 roku i 61 do naboru w lipcu 2012 roku). Do WKŁ kierowano kandydatów, którzy uzyskali w prowadzonym postępowaniu kwalifikacyjnym najwięcej punktów (ukończyli już wszystkie punktowane etapy tego postępowania).

[dowód: akta kontroli str. 217-218, 219-222, 338-340, 351]

*Ustalono
nieprawidłowości*

W badanym podobszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Organizacja i przebieg służby przygotowawczej

2.1. Organizacja służby przygotowawczej

*Opis stanu
faktycznego*

2.1.1. Organizacja służby przygotowawczej.

Zgodnie z przyjętą przez Komendanta Wojewódzkiego polityką kadrową, nowoprzyjętych policjantów kierowano do pionu prewencji (OPP, komórek patrolowo-interwencyjnych w KMP, KPP lub w Komisariatach). Pion prewencji w jednostkach organizacyjnych Policji województwa podlaskiego stanowi 63,2% stanu etatowego. Obowiązującą zasadą jest realizacja zadań w pionie prewencji do końca służby przygotowawczej. Migracja (w okresie służby przygotowawczej) ze służby w prewencji do służby kryminalnej ma charakter wyjątkowy, wynikający z:

- potrzeb służby – wakatów w jednostkach terenowych Policji,
- posiadania odpowiedniego wykształcenia, umiejętności, predyspozycji (np. wykształcenie prawnicze, ekonomiczne, aplikacja prokuratorska, doświadczenie w pracy operacyjnej lub dochodzeniowo-śledczej zdobyte w innych instytucjach bezpieczeństwa publicznego).

W przypadku przyjęć do służby w Białymstoku, praktyką są przyjęcia do OPP, a następnie przeniesienie (doświadczeni funkcjonariusze) do KMP w Białymstoku.

Funkcjonariusze w służbie przygotowawczej są przyjmowani również do pracy w Wydziale Techniki Operacyjnej KWP, co wynika ze specyfiki zadań służbowych realizowanych przez tę komórkę organizacyjną.

Z analizowanej grupy 96 przyjętych funkcjonariuszy, 50 przyjęto do OPP w Białymstoku, 43 do jednostek terenowych, a trzech do KWP (Wydziału Techniki Operacyjnej).

Funkcjonariusze zostali przyjęci do służby przygotowawczej jako kursanci.

Analiza dokumentacji 20 funkcjonariuszy w służbie przygotowawczej wykazała, że wszystkim, którzy ukończyli szkolenie podstawowe przydzielono opiekunów służbowych.

[dowód: akta kontroli str. 243-305, 309, 364, 365-375, 385-386]

2.1.2. Złożenie ślubowania.

Wszyscy funkcjonariusze z analizowanej grupy zostali złożeni ślubowania. W przypadku dziewięciu nastąpiło to w dniu przyjęcia, zaś 87 w dwa do maksymalnie 11 dni.

[dowód: akta kontroli str. 365-375]

2.1.3. Zwolnienia ze służby przygotowawczej.

W analizowanej grupie 96 funkcjonariuszy przyjętych w okresie objętym kontrolą (45,5% ogółu funkcjonariuszy przyjętych w tym okresie – 223), nie wystąpiły dotychczas przypadki skracania służby przygotowawczej. Żaden z tych funkcjonariuszy do końca I półrocza 2012 roku nie został przyjęty do służby stałej.

[dowód: akta kontroli str. 309, 365-375]

*Ustalono
nieprawidłowości*

W wymienionym wyżej podobszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.2. Przebieg służby przygotowawczej

*Opis stanu
faktycznego*

2.2.1. Organizacja służby przygotowawczej.

Wszyscy analizowani funkcjonariusze otrzymali podstawowe stopnie służbowe i zostali zatrudnieni na stanowiska z najniższej grupy zaszerogowania – tj. na stanowisko kursanta.

We wszystkich przypadkach okres służby przygotowawczej określono na trzy lata – wskazując w rozkazach personalnych odpowiednie przepisy ustawy o Policji.

[dowód: akta kontroli str. 309, 365-375]

2.2.2. Kierowanie funkcjonariuszy służby przygotowawczej na szkolenie podstawowe.

Wszyscy z analizowanej populacji 96 funkcjonariuszy zostali skierowani na szkolenie podstawowe, w okresie nie dłuższym niż dwa tygodnie od przyjęcia do służby.

Ogółem w okresie objętym kontrolą (w latach 2010 – I połowa 2012 roku) na szkolenie podstawowe skierowano z jednostek organizacyjnych Policji województwa podlaskiego 233 funkcjonariuszy (61 w 2010 roku, 110 w 2011 roku i 62 w I połowie 2012 roku), w tym siedmiu z naboru w 2009 roku oraz trzech w ramach wznowienia szkolenia podstawowego przerwano z powodu kontuzji. Tak więc wszyscy funkcjonariusze z województwa podlaskiego przyjęci w latach 2010 – I połowa 2012 roku (223 osoby) zostali skierowani na szkolenie podstawowe.

[dowód: akta kontroli str. 243-305, 352-353]

2.2.3. Przebieg służby przygotowawczej.

Wszyscy z analizowanej grupy 96 funkcjonariuszy przyjętych do Policji, zostało po ukończeniu szkolenia podstawowego mianowanych na stanowisko policjanta. Sześciu funkcjonariuszy po dwuletnim okresie służby (przyjęci w kwietniu 2010 roku) i bardzo dobrej ocenie ich pracy, zostało w czerwcu 2012 roku mianowanych na stanowiska referentów. W trzech przypadkach dotyczyło to funkcjonariuszy pionu prewencji (dwóch z KMP w Suwałkach i jednego z KMP w Mońkach) oraz trzech funkcjonariuszy Wydziału Techniki Operacyjnej KWP.

Nie wystąpiły w analizowanej grupie przypadki skrócenia służby przygotowawczej lub przeniesienia na niższe stanowisko.

[dowód: akta kontroli str. 365-375, 384]

2.2.4. Zwalnianie funkcjonariuszy w służbie przygotowawczej.

W analizowanej grupie 96 funkcjonariuszy w służbie przygotowawczej, do końca I półrocza 2012 roku wystąpił jeden przypadek zwolnienia ze służby. Dotyczyło to funkcjonariusza, który wystąpił na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy o Policji o zwolnienie ze służby w trakcie szkolenia podstawowego (zwolniony 13 lipca 2011 r.).

Ogółem w okresie objętym kontrolą w jednostkach organizacyjnych Policji z terenu województwa podlaskiego miało miejsce sześć zwolnień funkcjonariuszy w okresie służby przygotowawczej:

- w czterech przypadkach dotyczyło to wystąpienia funkcjonariuszy na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy o Policji o zwolnienie (policjanta zwalnia się ze służby w terminie do trzech miesięcy od dnia pisemnego zgłoszenia przez niego wystąpienia ze służby) i etapu szkolenia podstawowego. Dwaj z tych funkcjonariuszy przeszli ponownie postępowanie kwalifikacyjne i zostali przyjęci do Policji (8 listopada 2011 r. i 17 lipca 2012 r.),
- jednego funkcjonariusza (kandydat z naboru w 2008 roku) zwolniono ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 8 ustawy o Policji (popelnienie czynu o znamionach przestępstwa albo przestępstwa skarbowego),
- jednego funkcjonariusza (kandydat z naboru w 2008 roku) zwolniono ze służby na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 2 ustawy o Policji (stwierdzenia nieprzydatności do służby w opinii służbowej w okresie przygotowawczym).

[dowód: akta kontroli str. 365-375, 387]

*Ustalono
nieprawidłowości*

W wymienionym wyżej podobszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.3. Opiniowanie funkcjonariuszy

Opis stanu
faktycznego

2.3.1. Rzetelność opiniowania funkcjonariuszy w służbie przygotowawczej.

Z analizowanej grupy 96 funkcjonariuszy wszyscy, którzy przebywali w służbie przygotowawczej ponad rok (łącznie 70 osób), zostało zaopiniowanych. W 65 przypadkach opinie zostały sporządzone w terminach określonych w § 4 ust. 1 rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 czerwca 2002 r. w sprawie opiniowania służbowego funkcjonariuszy Policji oraz wzoru formularza opinii służbowej (Dz. U. Nr 98, poz. 890 ze zm.), tj. w terminie 30 dni przed upływem każdego roku służby przygotowawczej (obowiązującym do 16 grudnia 2010 r.) i w § 3 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2010 r. w sprawie opiniowania służbowego policjantów (Dz. U. Nr 170, poz. 1145), tj. nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy służby przygotowawczej i nie później niż na 30 dni przed mianowaniem na stałe (w terminach obowiązujących po 16 grudnia 2010 r.). W czterech przypadkach opinie zostały sporządzone od dwóch do 11 dni po upływie roku od przyjęcia do służby kandydata, zaś w jednym po ponad 16 miesiącach od przyjęcia do służby, co wynikało z długotrwałego okresu przebywania funkcjonariusza na zwolnieniu lekarskim (od 6 sierpnia 2011 r. do 10 maja 2012 r.) i nastąpiło na podstawie § 3 ust. 5 pkt 6 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 30 sierpnia 2010 r.

Wszystkie wydane 70 funkcjonariuszom opinie był pozytywne i zgodne z wzorami określonymi w powyższych rozporządzeniach.

[dowód: akta kontroli str. 376-383, 640-646]

2.3.2. Opiniowanie funkcjonariuszy na koniec służby przygotowawczej.

W analizowanej grupie 96 osób, najwcześniej do służby przygotowawczej zostali przyjęci funkcjonariusze 26 kwietnia 2010 r. (nie wystąpiły też przypadki skracania służby przygotowawczej), więc do 30 czerwca 2012 r. upłynęło im dwa lata służby i nie wydawano opinii stwierdzających przydatność tych funkcjonariuszy do służby stałej.

[dowód: akta kontroli str. 365-375, 376-383]

Ustalone
nieprawidłowości

W wymienionym wyżej podobszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. System szkolenia nowo przyjętych funkcjonariuszy, w tym baza szkoleniowa

3.1. Baza szkoleniowa

Opis stanu
faktycznego

3.1.1. Posiadana baza szkoleniowa i instruktorzy.

Spośród jednostek organizacyjnych Policji województwa podlaskiego (KWP, OPP, SPAP, trzech Komend Miejskich – w Łomży, Suwałkach i Białymstoku oraz 11 Komend Powiatowych – w Augustowie, Bielsku Podlaskim, Grajewie, Hajnówce, Kolnie, Mońkach, Sokółce, Siemiatyczach, Sejnach, Wysokiem Mazowieckiem i Zambrowie), w okresie objętym kontrolą własnymi obiektami sportowymi dysponowały: KWP – trzema obiektami

(salą gimnastyczną i pomieszczeniem z matą oraz siłownią), z których korzystały OPP, SPAP i KMP w Białymstoku, Komendy Miejskie w Łomży (siłownia) i Suwałkach (pomieszczenie z matą i siłownia) oraz pięć spośród 11 Komend Powiatowych (w Augustowie – sala, w Bielsku Podlaskim – siłownia i sala do ćwiczeń technik interwencji, w Grajewie – siłownia, w Mońkach – siłownia i w Zambrowie – siłownia). Pozostałe sześć Komend Powiatowych (w Hajnówce, Kolnie, Sejnach, Siemiatyczach, Sokółce oraz Wysokiem Mazowieckiem) nie posiadało własnych obiektów sportowych i korzystało z obiektów poza policyjnych, takich jak obiekty miejskich ośrodków sportu i rekreacji lub sale i boiska szkolne, przy czym: KPP w Sejnach i Kolnie w 2010 roku jednostki te nie posiadały własnych i nie korzystały z obcych obiektów, zaś w 2011 roku KPP w Hajnówce i KPP w Kolnie korzystały z obiektów udostępnianych tylko dwa razy w roku (na czas testów sprawności fizycznej).

Odpłatności za korzystanie z obiektów ponosiły:

- KPP w Sokółce 440 zł w 2010 roku (za trzy miesiące) i 1.200 zł rocznie za korzystanie raz w tygodniu w 2011 roku,
- KPP w Wysokiem Mazowieckiem po 2.200 zł rocznie za korzystanie dwa razy w tygodniu.

Żadna z jednostek organizacyjnych Policji z województwa podlaskiego nie posiadała bazy noclegowej do przeprowadzenia kilkudniowych szkoleń.

[dowód: akta kontroli str. 441-449, 450-460, 477]

Jednostki organizacyjne Policji z województwa podlaskiego posiadały trzy obiekty strzeleckie: strzelnice w Białymstoku, Grajewie i Suwałkach, z których korzystało 13 jednostek organizacyjnych. KMP w Łomży korzystała ze strzelnicy „Forty” w Piątnicy, KPP w Augustowie z dwóch strzelnic: Straży Granicznej (odpłatnie w 2011 roku) i Ligi Obrony Kraju, KPP w Wysokiem Mazowieckiem i Siemiatyczach korzystały od 2011 roku ze strzelnicy Koła Łowieckiego w Ciechanowcu (odpłatnie po 1000 zł rocznie).

Jednostki Policji z terenu Białegostoku – KWP (w tym OPP i SPAP) i KMP – korzystały również nieodpłatnie z odkrytej strzelnicy należącej do Jednostki Wojskowej w Białymstoku.

Łącznie jednostki Policji dysponowały: instruktorami sportu (78 w 2010 roku i 69 w 2011 roku), instruktorami taktyki i techniki interwencyjnej (54 w 2010 roku i 52 w 2011 roku), instruktorami wyszkolenia strzeleckiego (58 w 2010 roku i 59 w 2011 roku) oraz instruktorami posługiwania się pałką wielofunkcyjną typu TONFA (27 w 2010 i 23 w 2011 roku).

[dowód: akta kontroli str. 441-449, 450-460, 477]

Jednostki Policji z terenu województwa podlaskiego wskazywały na następujące problemy związane z obiektami, jak i ograniczeniami w realizacji doskonalenia zawodowego policjantów na poziomie lokalnym:

- brak możliwości organizacji i realizacji dwu-trzydniowych przedsięwzięć doskonalenia zawodowego w formie jednego zjazdu, związanych z zakwaterowaniem i wyżywieniem policjantów,
- niewystarczająca ilość amunicji kal. 9 mm Parabellum do szkolenia strzeleckiego funkcjonariuszy posiadających broń na tę amunicję,
- brak dostatecznych środków finansowych na organizację i realizację przedsięwzięć poza obiektami policyjnymi, w sytuacji braku własnych obiektów sportowych i strzelnic,
- zbyt małe środki finansowe na pomoce niezbędne w procesie doskonalenia zawodowego,
- brak pomieszczeń do prowadzenia symulacji interwencji policyjnych i poruszania się z bronią w pomieszczeniach,

- nadmiar obowiązków służbowych obciążających policjantów, co uniemożliwia uczestnictwo w zajęciach z wystarczającą częstotliwością,
- niedobór instruktorów wyszkolenia strzeleckiego.

Ogółem na realizację zadań z zakresu doskonalenia zawodowego lokalnego policjantów z jednostek organizacyjnych Policji województwa podlaskiego, otrzymano i wydatkowano 12.515 zł w 2010 roku i 9.999 zł w 2011 roku.

[dowód: akta kontroli str. 441-449, 450-460]

3.1.2. Realizacja szkoleń.

Wszyscy przyjęci w latach 2010–2012 (I półrocze) funkcjonariusze zostali skierowani na półroczne szkolenie podstawowe, co omówiono w pkt. 2.2.2. niniejszego wystąpienia. Szkolenia te były realizowane przez Szkoły Policji w Szczytnie, Słupsku, Pile oraz CSP w Legionowie.

Funkcjonariusze, których ukończyli szkolenie podstawowe, byli kierowani na staż adaptacyjny. Zgodnie z art. 29 ust.1 ustawy o Policji, osobę przyjętą do służby w Policji mianuje się policjantem w służbie przygotowawczej na okres trzech lat. Podczas służby przygotowawczej policjant objęty jest procesem adaptacji zawodowej, wynikającej z decyzji nr 374 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2009 r. w sprawie adaptacji zawodowej policjantów w służbie przygotowawczej¹⁴.

Adaptacja zawodowa realizowana jest w szczególności poprzez:

- szkolenie zawodowe podstawowe,
- delegowanie policjanta do czasowego pełnienia służby w oddziale prewencji albo w samodzielnym pododdziale prewencji Policji,
- wykonywanie obowiązków służbowych w jednostce organizacyjnej Policji, w której policjant pełni służbę, przy wsparciu opiekuna służbowego.

Celem adaptacji zawodowej jest planowe i zorganizowane przygotowanie nowo przyjętych policjantów do samodzielnego wykonywania zadań służbowych, z uwzględnieniem zadań realizowanych w ramach działań oddziałów prewencji Policji albo samodzielnych pododdziałów prewencji Policji.

We wrześniu 2009 roku Komendant Główny Policji ustalił „Ramowe zasady odbywania adaptacji zawodowej przez policjantów delegowanych do czasowego pełnienia służby w oddziale albo samodzielnym pododdziale prewencji Policji”. Zgodnie z nimi, czas delegowania policjantów wynosi 49 dni. Realizacja adaptacji zawodowej wymaga odbycia 37 służb, co przekłada się na 296 godzin.

W trakcie przedmiotowego etapu adaptacji zawodowej policjant powinien m.in.:

- wykonywać zadania związane z prowadzeniem akcji i operacji policyjnych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- wykonywać zadania związane z ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas pobytu przedstawicieli obcych państw,
- wykonywać czynności służbowe związane z ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas legalnych zgromadzeń publicznych oraz w czasie imprez masowych i protestów społecznych,
- brać udział w przywracaniu porządku publicznego w przypadkach zbiorowego naruszenia prawa,
- pełnić służbę patrolową,
- podejmować interwencje,
- pełnić służbę ochronną,
- współdziałać z technicznymi środkami wsparcia,

¹⁴ Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 66.

– dokumentować wykonywane czynności służbowe.

W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze z jednostek organizacyjnych Policji województwa podlaskiego byli kierowani na staże adaptacyjne do Oddziału Prewencji Policji w Warszawie Komendy Stołecznej Policji. Były to rozkazy personalne Komendanta Głównego Policji wydane w związku z realizacją postanowień § 2 ust. 2 pkt 2 wyżej wymienionej decyzji Nr 374.

Na staże adaptacyjne zostali skierowani wszyscy funkcjonariusze, którzy ukończyli w okresie objętym kontrolą szkolenie podstawowe (łącznie 169 funkcjonariuszy, w tym 41 w 2010 roku., 96 w 2011 roku i 32 w I połowie 2012 roku), poza trzema osobami, którym termin stażu został przesunięty decyzją Komendanta Głównego Policji.

[dowód: akta kontroli str. 243-305, 352-353, 354-357, 358-363, 640-646]

Naczelnik Wydziału Kadr i Szkolenia KWP Andrzej Kowalewski wyjaśniając sprawę kierowania funkcjonariuszy Podlaskiego Garnizonu na adaptację zawodową do OPP w Warszawie podał, że *„...zaplanowano, iż I edycja adaptacji zawodowej odbędzie się w dniach 19 października – 6 grudnia 2009 r. i obejmować będzie policjantów, którzy ukończyli szkolenie zawodowe podstawowe w dniu 2 października 2009 r. W celu określenia możliwości realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia w oddziałach lub samodzielnych pododdziałach prewencji Policji na obszarze całego kraju, Biuro Kadr i Szkolenia KGP 23 lipca 2009 wystąpiło do komendantów wojewódzkich/Stołecznej Policji z prośbą o przedstawienie stanowiska w przedmiotowej sprawie. W odpowiedzi udzielonej Zastępcy Dyrektora Biura Kadr i Szkolenia Komendy Głównej Policji w dniu 30 lipca 2009 roku poinformowano, iż nie ma możliwości jej zorganizowania. Wynikało to z faktu, że Oddział Prewencji Policji w Białymstoku nie posiada:*

- *miejsca do zakwaterowania, aby zapewnić szkolenie w systemie stacjonarym (szatnia, szafki, sale sypialne, świetlica);*
- *sali wykładowej, gdzie słuchacze mogliby zaznajamiać się z treściami i sposobem realizacji zadań;*
- *warunków do czasowego przechowywania zwiększonej liczby broni palnej służbowej;*
- *dostatecznej liczby sprzętu transportowego do dowożenia słuchaczy do miejsca pełnienia służby;*
- *wyposażenia i środków ochrony osobistej dla policjantów-słuchaczy;*
- *możliwości wyżywienia;*
- *zagwarantowania warunków do spędzania czasu wolnego od służby w obiekcie koszarowym.*

Odnosząc się do kwestii finansowania przedmiotowego przedsięwzięcia nadmienić należy, iż zgodnie z art. 113 ustawy o Policji oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 października 2002 r. w sprawie wysokości, warunków i trybu przyznawania policjantom należności za podróże służbowe i przeniesienia (Dz. U. Nr 191, poz. 1598, z późn. zm.) wszelkie koszty związane z delegowaniem policjanta ponosi jednostka, do której policjant został delegowany. Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku, byłaby zainteresowana przeprowadzeniem adaptacji zawodowej policjantów, jednakże do chwili obecnej nie uzyskano zapewnień ze strony władz samorządowych, co do możliwości dofinansowania projektu.”

[dowód: akta kontroli str. 640-646]

Każdemu funkcjonariuszowi, który odbył staż adaptacyjny w OPP w Warszawie wystawiono „Charakterystykę adaptacji zawodowej w Oddziale Prewencji Policji w Warszawie”, w której oceniano przebieg tej adaptacji, odbycie szkoleń oraz służb, w tym realizację „Ramowych zasad odbywania adaptacji zawodowej przez policjantów delegowanych do czasowego pełnienia służby w oddziale albo samodzielnym pododdziale prewencji policji.”

[dowód: akta kontroli str. 243-305]

W okresie objętym kontrolą 10 funkcjonariuszy będących w służbie przygotowawczej od 2010 roku skierowano na kursy w ramach doskonalenia zawodowego policjantów, organizowanego centralnie.

Na szkolenia dla absolwentów szkół wyższych (na pierwszy stopień oficerski) lub studia I i II stopnia w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, nowo przyjęci funkcjonariusze nie byli kierowani, bowiem nie spełniali szczególnych wymagań niezbędnych do rozpoczęcia studiów (nie byli funkcjonariuszami mianowanymi na stałe, nie mieli spełnionego wymogu w zakresie stażu służby, bezpośrednio po ukończeniu szkolenia nie mieli zapewnionych stanowisk służbowych, na które byłyby wymagane kwalifikacje zawodowe wyższe lub pełnili służbę na stanowisku służbowym, dla którego określono policyjny stopień etatowy w korpusie oficerów Policji). [dowód: akta kontroli str. 352-353]

3.1.3. Doskonalenie zawodowe policjantów organizowane lokalnie.

W okresie objętym kontrolą realizacja doskonalenia zawodowego wynikająca z celu zawartego w § 48 rozporządzenia Ministra Spraw wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji (Dz. U. Nr, 126, poz. 877 ze zm.), została określona decyzjami Komendanta Wojewódzkiego z 31 października 2007 r.¹⁵ i z 29 czerwca 2010 r.¹⁶ oraz wydanymi na ich podstawie decyzjami komendantów miejskich, powiatowych, dowódców OPP i SPAP.

W świetle tych uregulowań, doskonaleniem lokalnym mieli być objęci wszyscy policjanci bez względu na zajmowane stanowisko, posiadany stopień policyjny, wykształcenie lub poziom ukończonego w Policji szkolenia zawodowego. W ramach doskonalenia zawodowego przewidziano: zajęcia prowadzone w celu utrzymania, a gdy jest to niezbędne również podnoszenia sprawności fizycznej oraz umiejętności strzeleckich, instruktaż prowadzony w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonywania zadań i czynności służbowych, inne przedsięwzięcia, kursy specjalistyczne. Zajęcia miały kończyć się sprawdzianami ze sprawności fizycznej i wyszkolenia strzeleckiego, a przedsięwzięcia sprawdzianami z wiedzy zawodowej przeprowadzonymi po zakończeniu rocznego cyklu doskonalenia zawodowego na poziomie lokalnym. Wskazano, że program zajęć wychowania fizycznego ma być realizowany w wymiarze, co najmniej dwóch godzin tygodniowo wchodzących w czas służby.

[dowód: akta kontroli str. 388-401, 402-440]

Analiza doskonalenia zawodowego 57 funkcjonariuszy w służbie przygotowawczej (w tym 38 z OPP i 19 z komend powiatowych i miejskich) wykazała, że:

- doskonaleniem lokalnym w zakresie umiejętności strzeleckich byli objęci wszyscy funkcjonariusze w służbie przygotowawczej, z różnym zakresem i częstotliwością strzelań. Sztywne terminy tych szkoleń uniemożliwiały udział funkcjonariuszy, którzy w tym czasie pełnili służbę, mieli wolne lub ich nieobecność była usprawiedliwiona. Różnie też traktowano fakt ukończenia szkolenia podstawowego (w tym zaliczonego w tym czasie szkolenia strzeleckiego). I tak:
 - spośród 38 funkcjonariuszy OPP, dwóch nie miało możliwości doskonalenia umiejętności strzeleckich w II połowie 2011 roku, gdyż w dacie strzelań

¹⁵ Decyzja Nr 238/07 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Białymstoku z dnia 31 października 2007 r. (ze zm.) w sprawie organizowania i sposobu prowadzenia doskonalenia zawodowego lokalnego oraz warunków i trybu jego odbywania w Komendzie Wojewódzkiej Policji.

¹⁶ Decyzja Nr 140/2010 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Białymstoku z dnia 29 czerwca 2010 r. (ze zm.) w sprawie organizowania i sposobu prowadzenia doskonalenia zawodowego lokalnego oraz warunków i trybu jego odbywania w Komendzie Wojewódzkiej Policji.

(19 listopada 2011 r.) byli nieobecni (wolne od służby i urlop). Obaj uczestniczyli w szkoleniach w I połowie 2012 roku,

- funkcjonariusz z KPP w Wysokiem Mazowieckiem nie uczestniczył w strzelaniu w I połowie 2012 roku, gdyż Komenda ta w tym okresie nie organizowała takich szkoleń (planowane było na II połowę 2012 roku),
- jeden z trzech funkcjonariuszy z KPP w Grajewie nie uczestniczył w strzelaniach w II połowie 2011 roku, co uzasadniano brakiem środków finansowych na zakup amunicji. Funkcjonariusz ten uczestniczył w szkoleniu w I połowie 2012 roku,
- w przypadku funkcjonariusza z KPP w Bielsku Podlaskim brak strzelań w II połowie 2011 roku uzasadniano szkoleniem strzeleckim i egzaminem jakie funkcjonariusz zaliczył w trakcie szkolenia podstawowego ukończonego w lipcu tegoż roku,
- wszyscy objęci analizą funkcjonariusze z KPP w Augustowie, KPP w Sejnach i Sokółce oraz dwóch z trzech funkcjonariuszy KPP w Grajewie (łącznie dziewięć osób) uczestniczyło, w co najmniej trzech strzelaniach w II połowie 2011 roku i w I połowie 2012 roku. W OPP w Białymstoku, 26 z 36 funkcjonariuszy uczestniczyło w co najmniej trzech strzelaniach w I połowie 2012 roku, zaś 10 w jednym do dwóch strzelań. W KMP w Suwałkach spośród z trzech funkcjonariuszy, w I połowie 2012 roku jeden uczestniczył w trzech strzelaniach, zaś pozostali w jednym do dwóch. W KPP w Mońkach wszyscy czterej funkcjonariusze uczestniczyli w dwóch strzelaniach w I połowie 2012 roku.

[dowód: akta kontroli str. 478-484, 485-635, 636-637]

W świetle wydawanych na lata 2010–2012 corocznych wytycznych Dyrektora Biura Kadr i Szkolenia KGP w sprawie określenia zasad i przebiegu szkolenia strzeleckiego oraz trybu i organizacji sprawdzianów strzeleckich z policjantami wszystkich rodzajów służb, z wyłączeniem służby wspomagającej, należało przeprowadzić nie rzadziej niż raz w półroczu przynajmniej jedno z trzech, określonych na dany rok, strzelań programowych z broni krótkiej i sprawdzian z jednego z tych strzelań. Wskazano, że liczba strzelań jest uzależniona od możliwości organizacyjnych i finansowych jednostki organizacyjnej Policji oraz od poziomu wykształconych u policjantów umiejętności strzeleckich;

[dowód: akta kontroli str. 465-476]

- wszyscy z analizowanej grupy funkcjonariuszy (poza tymi, którzy na podstawie § 3 pkt 2 lit. d zarządzenia Nr 418 KGP z dnia 15 kwietnia 2011 r. byli zwolnieni z testu sprawności fizycznej z racji ukończenia w danym roku szkolenia podstawowego), zaliczyli testy sprawności fizycznej w 2010 i w 2011 roku. Różna była frekwencja funkcjonariuszy na zajęciach z wychowania fizycznego. Na przykład:
 - z dwóch funkcjonariuszy KPP w Sokółce jeden uczestniczył w 12 zajęciach w 2011 i 15 w I połowie 2012 roku, zaś drugi nie uczestniczył w żadnych z tych zajęć, co tłumaczono pełnieniem służby na posterunku w Kuźnicy w dniach zajęć wychowania fizycznego,
 - z czterech funkcjonariuszy KPP w Mońkach jeden uczestniczył we wszystkich zajęciach wf (10 w 2011 roku i 16 w I połowie 2012 roku), jeden nie był na żadnych z zajęć w 2011 roku i uczestniczył w trzech z 15 w I połowie 2012 roku, dwaj funkcjonariusze nie byli na żadnych z 15 zajęć w I połowie 2012 roku;
- wszyscy z analizowanej grupy funkcjonariuszy uczestniczyli w przedsięwzięciach szkoleniowych realizowanych przez poszczególne jednostki. Również wszyscy funkcjonariusze, którzy przystąpili w 2011 roku do testów wiedzy, zaliczyli je.

[dowód: akta kontroli str. 478-484, 485-635, 636-637]

Problemy z niską frekwencją policjantów podczas zajęć wychowania fizycznego oraz podczas realizacji strzelań programowych i sprawdzianów strzeleckich, były stwierdzane również przez Sekcję Doskonalenia Zawodowego WKiS KWP. W sprawdzieniach z realizacji doskonalenia zawodowego za 2010 roku (przeprowadzonych w 2011 roku w 14 jednostkach (wszystkich KPP i KMP) stwierdzano niską frekwencję policjantów na zajęciach wychowania fizycznego, a w czterech jednostkach również podczas strzelań programowych i sprawdzianów strzeleckich. [dowód: akta kontroli str. 638-639]

Komendant Wojewódzki Policji Sławomir Mierzwa wyjaśniając przyczyny niskiej frekwencji policjantów na zajęciach z wychowania fizycznego, jak też podczas realizacji strzelań programowych i sprawdzianów strzeleckich, wskazał na:

- brak dostatecznej ilości własnych obiektów do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego oraz realizacji zajęć ze szkolenia strzeleckiego,
- brak środków finansowych na wynajem hali sportowej,
- absencję chorobową oraz przedstawianie przez funkcjonariuszy zaświadczeń lekarskich o przeciwwskazaniach do udziału w zajęciach z wychowania fizycznego,
- urlopy, odbieranie nadpracowanych godzin i konieczność udzielania przerw po służbie,
- realizację bieżących zadań związanych z koniecznością wykonania czynności służbowych, np. w trybie art. 308 kpk czy też w związku poleceniami ze strony prokuratury do bezzwłocznego zakończenia postępowań przygotowawczych,
- zapewnienie właściwego wykonania zadań służbowych realizowanych przez służby w systemie zmianowym. [dowód: akta kontroli str. 650-653]

3.1.4. Planowanie i realizacja doskonalenia lokalnego.

W okresie objętym kontrolą jednostki organizacyjne Policji z województwa podlaskiego ustalały roczne plany doskonalenia zawodowego. Na przykład w KWP roczny plan na 2010 rok został ustalony 1 grudnia 2009 r., a na 2011 rok 25 grudnia 2010 r. Pierwszy zawierał 87 pozycji, drugi 75, na które składały się zajęcia teoretyczne, praktyczne i teoretyczno-praktyczne, warsztaty, sprawdziany, ćwiczenia sztabowe, odprawy służbowe, konferencje i turniej. Jednocześnie roczny plan określał realizowane zadanie, termin realizacji, komórkę organizacyjną realizującą zadanie, uczestników oraz wskazania organizacyjne. W 2010 roku wprowadzono 17 korekt do planu szkolenia, w wyniku których odwołano 13 zadań, a w przypadku 29 zadań dokonano korekt związanych z terminem ich realizacji i tematem szkolenia. W 2011 roku wprowadzono 15 korekt do planu szkolenia. Wszystkie dotyczyły zmian w terminie realizacji lub temacie szkolenia.

Ogółem jednostki organizacyjne Policji z województwa podlaskiego przeprowadziły 2.539 przedsięwzięć w 2010 roku i 2.241 w 2011 roku w zakresie doskonalenia zawodowego na poziomie lokalnym, z tego – odpowiednio – 1.375 i 1.408 w formie wykładów, 928 i 640 w formie ćwiczeń oraz 215 i 196 w formie instruktażu.

[dowód: akta kontroli str. 441-449, 450-460, 477]

3.1.5. Badanie efektywności doskonalenia zawodowego na poziomie lokalnym.

W okresie objętym kontrolą dokonywano analiz prowadzonych szkoleń pod względem ich efektywności, przydatności, prawidłowości dokumentowania doskonalenia zawodowego na poziomie lokalnym, a także oceniano realizację przedsięwzięć zaplanowanych i uwzględnionych w korektach do planu szkoleń. W niektórych jednostkach organizacyjnych nadzór polegał także na osobistym uczestnictwie przełożonych

w organizowanych przedsięwzięciach, kontroli frekwencji oraz w przypominaniu o realizacji zaplanowanych przedsięwzięć w określonym terminie.

Po zakończeniu zajęć szkoleniowych prowadzący przeprowadzali badania dotyczące oceny prowadzącego i samego szkolenia, w celu dokonania oceny przydatności i skuteczności dotychczasowych działań dydaktycznych.

Sposobem badania efektywności przedsięwzięć realizowanych w jednostkach organizacyjnych Policji, było również przeprowadzanie corocznych sprawdzianów wiedzy dla wszystkich policjantów.

[dowód: akta kontroli str. 441-449, 450-460, 477]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W wymienionym wyżej podobszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o poprawę frekwencji funkcjonariuszy w służbie przygotowawczej na zajęciach z wychowania fizycznego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Komendanta Wojewódzkiego Policji w Białymstoku, drugi do akt kontroli.

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 15 października 2012 r.

Kontroler
Wojciech Olszewski
doradca ekonomiczny

p.o. Dyrektora
Delegatury NIK w Białymstoku
Barbara Chilińska